

Hjälpredan - Örebro län

Guide till stöd och insatser för barn och elever med funktionsnedsättning i förskola, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

2019

Region Örebro län
Kommuner inom Örebro län
Specialpedagogiska
skolmyndigheten

Innehåll

Syfte	3
Allmän information om Hjälpredan	3
Förkortningar	3
Viktiga begrepp	3
Kommuner inom Örebro län	4
Region Örebro län	5
Logopedi och foniatri	6
Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)	7
Länklista	8
Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Hörselnedsättning	9
Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Rörelsehinder	14
Hjälprea för barn och elever med Tal, språk och kommunikationsnedsättning	18
Hjälprea för barn och elever med Intellectuell funktionsnedsättning	23
Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Synnedsättning inklusive blindhet	27
Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	32

Syfte

Syftet med detta dokument är att tydliggöra ansvarsfördelning mellan Region Örebro län, kommuner inom Örebro län och Specialpedagogiska skolmyndigheten och på så sätt säkerställa att barn och ungdomar med funktionsnedsättning ges stöd.

Allmän information om Hjälpredan

Dokumentet är menat att vara ett stöd och en guide till de professionella och gäller barn och elever från 0 år och till och med att de avslutat gymnasiet med funktionsnedsättning inom områdena:

- Barn och elever med hörselnedsättning
- Barn och elever med rörelsehinder
- Barn och elever med tal, språk och kommunikationsnedsättning
- Barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning/utvecklingsstörning
- Barn och elever med synnedsättning inklusive blindhet
- Barn och elever med kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet

Förkortningar

AKK	Alternativ och kompletterande kommunikation
AUD	Audiologiska kliniken
BHV	Barnhälsovården
BUH	Barn- och ungdomshabiliteringen
CFH	Centrum för hjälpmedel
HDV	Hörsel- och dövverksamheten
ME	Medicinsk elevhälsa (tidigare Skolhälsovård)
SC	Syncentralen
SPSM	Specialpedagogiska skolmyndigheten
TAKK	Tecken som alternativ och/eller kompletterande kommunikation
TUFF	Teckenspråksutbildning för föräldrar
USÖ	Universitetssjukhuset Örebro
VC	Vårdcentral
ÖNH	Öron-, näs- och halsmottagningen

Viktiga begrepp

Förskrivare	Bedömer behovet av hjälpmedel och vilket hjälpmedel personen kan få samt förskriver sedan hjälpmedlet. Förskrivaren har även uppföljningsansvar.
Habilitering	Insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet
Rehabilitering	Insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet

Kommuner inom Örebro län

Skolans uppgift

Utbildning inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barn och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barn och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. 1 kap 4 § skollagen (2010:800).

Särskilt stöd i skolan

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 a §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. 3 kap 8 § skollagen (2010:800).

Särskilt stöd i förskolan

Verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra ska

få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar så att de utvecklas så långt som möjligt (Läroplan Förskolan, sid 5).

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska rektorn se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna. Förordning (2018:1 303). 8 kap 9 § skollagen (2010:800). Se länklista

Elevhälsa

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodose. 2 kap 25 § skollagen. Se länk till skollagen nedan.

En del kommuner har också utöver det som lagstiftningen kräver inrättat barnhälsa för förskolan.

Länk till respektive kommun i Örebro län

<https://www.1177.se/Orebrolan/Tema/Barn-och-foraldrar/Hjalp-och-stod-i-Orebro-lan/Hjalp/>

Region Örebro län

Hälso- och sjukvården styrs av Hälso- och sjukvårdslagen(HSL). Av 3 b § HSL framgår att landstingen ska erbjuda habilitering och rehabilitering, hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning och tolktjänst för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade.

Personer som tillhör personkretsen för LSS har rätt till rådgivning och annat personligt stöd enligt § 9.1 LSS (Lagen om stöd och service). Ansökan om rådgivning och annat personligt stöd ställs till LSS-handläggaren.

<https://www.regionorebrolan.se/sv/Halsa-och-varld/Om-funktionsnedsattningar/funktionshinderkonsulenten-i-Orebro-lan/Rad-och-stodLSS/>

Habilitering och hjälpmedel

Förvaltningen Habilitering och hjälpmedel har flera verksamheter vars uppdrag är habilitering, rehabilitering och hjälpmedelsförsörjning för barn och ungdomar med funktionsnedsättning samt deras familjer och närstående.

<https://www.regionorebrolan.se/habilitering>

Barn- och ungdomshabiliteringen

Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) ger stöd till barn och ungdomar med diagnos inom autismspektrum, förvärvad hjärnskada, hörselskada, rörelsehinder, intellektuell funktionsnedsättning, synskada och vissa medicinska funktionsnedsättningar.

<https://www.regionorebrolan.se/sv/Halsa-och-varld/Om-du-behoover-varld/Habilitering/hitta-habilitering/BUH/>

Syncentralen

Syncentralen (SC)erbjuder specialiserad rehabilitering och habilitering samt tillhandahåller, provar ut och tränar in hjälpmedel för synsvaga, gravt synskada, dövblinda och syn/hörselskadade personer i alla åldrar. När det gäller barn och ungdomar med

synnedsättning och barn och ungdomar med kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet arbetar SC i nära samarbete med BUH i det s.k. Synarbetslaget, vilket består av arbetsterapeut(SC) och kurator(BUH).

[http:// regionorebrolan.se/syncentralen](http://regionorebrolan.se/syncentralen)

Audiologiska kliniken

Audiologiska kliniken utreder och diagnostiserar hörselnedsättningar samt erbjuder behandling, habilitering och rehabilitering inom dessa områden till såväl barn som vuxna. Hörselhabilitering till barn och ungdom sker i samverkan med Hörsel- och dövverksamheten (HDV) inom Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH). Hörselvården tillhandahåller medicinsk, psykologisk, social samt teknisk rehabilitering/habilitering. Exempel på teknisk rehabilitering/habilitering kan vara hörhjälpmedel, hörslingor, varseblivningssystem, tillverkning av individuella öroninsatser, reparation av hörapparater m.m. <http://www.regionorebrolan.se/se/audiologiskakliniken>

Centrum för hjälpmedel

Centrum för hjälpmedel (CFH) tillgodoser med utgångspunkt från Region Örebro läns anvisningar behovet av hjälpmedel för personer med rörelse-, kognitions- och kommunikationsnedsättning. CFH erbjuder också utbildning på aktuellt hjälpmedel till elever och föräldrar. Aktuella förskrivarna vad avser barn och ungdomar finns inom BUH, Logopedi och foniatri (USÖ) samt logopedmottagningarna i Karlskoga och Lindesberg, Syncentralen och Audiologiska kliniken.

[http://www. regionorebrolan.se/CFH](http://www.regionorebrolan.se/CFH)

SPRIDA är en enhet inom CFH med uppdrag att stödja förskrivare i utprovningsprocessen vad avser hjälpmedel för kompensation av kommunikationsfunktionsnedsättning (se Behovstrappans begrepp).

[http://www. regionorebrolan.se/Sprida](http://www.regionorebrolan.se/Sprida)

I Habilitering och hjälpmedel ingår även tolktjänst för döva och hörselskadade.

<http://www.regionorebrolan.se/tolkcentralen>

Hjälpmedel

Alla verksamheter inom Habilitering och hjälpmedel som har i uppdrag att förskriva hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning ska vid utlämnandet såväl muntligt som skriftligt informera patienten/brukaren eller i förekommande fall vårdnadshavare/företrädare om vilka skyldigheter som åligger Region Örebro län respektive brukaren avseende hjälpmedlet samt hur hjälpmedlet ska användas och skötas.

Sådan information ska ges oavsett hjälpmedlets värde.

Vad avser hjälpmedel av större ekonomiskt värde t ex eldriven rullstol, datorbaserade hjälpmedel, förstörade videosystem och hörseltekniska hjälpmedel(inklusive hörapparater) bör dessutom en överenskommelse fattas mellan verksamheten och brukaren.

<https://www.1177.se/Orebrolan/Tema/Hjalpmedel/Artiklar/Skolhjalpmedel/>

Mellan kommunerna i Örebro län och Region Örebro län finns en samarbetsöverenskommelse, Samverkansöverenskommelse mellan kommunerna i Örebro län och Region Örebro län gällande ansvar för hjälpmedel i skolan

Övriga verksamheter inom Region Örebro län

Barn och ungdomar med funktionsnedsättning får också precis som andra barn och ungdomar vård och behandling inom Region Örebro läns övriga verksamheter inom primärvård och sjukhusansluten sjukvård. Specialistverksamheter som kan vara aktuella är t.ex. Barn- och ungdomsmedicinska kliniken och Logopedi och foniatri/logopedmottagningar.

Barnhälsovården

Barnhälsovården ska främja barnens hälsa, utveckling och trygghet, genom att stödja föräldrar i ett aktivt föräldraskap, samt upptäcka och förebygga fysisk, psykisk och social ohälsa hos barn. Dessutom ska man uppmärksamma och förebygga risker för barn i närmiljö och samhälle.

Alla förskolebarn ska ha tillgång till och aktivt erbjudas att ansluta sig till barnhälsovårdens program. Besöken på barnavårdscentralen (BVC) är frivilliga och avgiftsfria och föräldrarna har möjlighet att fritt välja barnavårdscentral.

BVC-läkaren och BVC-sjuksköterskan medverkar med medicinsk kompetens i den del av kommunernas elevhälsa som berör förskolebarn.

Logopedi och foniatri

Logopeder utreder, diagnostiserar och behandlar barn, ungdomar och vuxna med tal-, språk- och kommunikationsnedsättningar samt sväljningssvårigheter. Vissa diagnosgrupper utreds även av foniater/specialistläkare på Logopedi och foniatri, ÖNH-kliniken, USÖ. Förskolebarn med tal- och språkstörning utreds och behandlas av logoped vid länets tre logopedmottagningar. Skolbarn och ungdomar kan remitteras till logoped för utredning av språkstörning/dyslexi i enlighet med fastställda riktlinjer. Se hemsidan. Logopeder förskriver även tal- och kommunikationshjälpmedel vid behov samt hjälpmedel för språk-, läs- och skrivstöd till barn, ungdomar och vuxna med språkstörning eller dyslexi

<https://www.regionorebrolan.se/uso/logopedi-foniatri>

Generellt för landstingets verksamheter gäller att de agerar i nära samverkan med familjen och andra huvudmän och aktörer som ger insatser till barn och ungdomar med funktionsnedsättning En förutsättning för insatser är att barnet/ungdomen är aktuell inom verksamheten.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

Myndigheten arbetar för att barn, unga och vuxna oavsett funktionsförmåga, ska få förutsättningar att nå målen för sin utbildning. Det gör vi genom:

- specialpedagogiskt stöd
- undervisning i specialskolor
- tillgängliga läromedel
- statsbidrag

SPSM samverkar med kommunens egna resurser.

Specialpedagogiskt stöd

SPSM erbjuder stöd i frågor om individers lärande, pedagogers arbete eller verksamhet och organisation. Stödet samverkar med kommunernas och skolornas egna resurser. Vi ger råd och stöd rörande pedagogiska strategier och förhållningssätt, pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättning samt ger kompetensutveckling.

Dessutom erbjuder SPSM kostnadsfria fortbildningar, konferenser och distansutbildningar riktat till pedagogisk personal på förskola, grundskola och vuxenutbildning.

Resurscenter - Extra stöd med specialpedagogiska utredningar

Vid SPSM: s nationella resurscenter genomförs specialpedagogiska kartläggningar och utredningar. En specialpedagogisk utredning kan vara en del av rektors utredning av behov av särskilt stöd, som genomförs i samband med att en elev inte når kunskapsmål och kunskapskrav. Den innebär att vi gör en kartläggning av lärmiljön och skolsituationen för ett barn eller en elev. När utredningen är genomförd ges pedagogiska rekommendationer som stöd för det fortsatta arbetet. När det gäller barn i förskolan kan en

specialpedagogisk utredning vara ett led i de tidiga insatserna som behövs för att förebygga svårigheter i skolan.

Vi erbjuder specialpedagogisk utredning till förskolechef och rektor kring barn och elever:

- med synnedsättning med eller utan ytterligare funktionsnedsättning
- med grav språkstörning
- döva eller hörselnedsättning i kombination med utvecklingsstörning
- med dövblindhet eller kombinerad syn- och hörselnedsättning

Läromedel

SPSM producerar läromedel inom områden där den kommersiella marknaden inte täcker behoven. Dessutom gör myndigheten anpassningar av förlagsutgivna läromedel samt stimulerar utvecklingen och utbudet av specialpedagogiska läromedel genom ekonomiska bidrag och konsultativt stöd till förlag.

Statliga specialskolor

SPSM driver åtta specialskolor. De tar emot elever med:

- synnedsättning och ytterligare funktionsnedsättning
- hörselnedsättning i kombination med utvecklingsstörning och elever med medfödd dövblindhet
- grav språkstörning
- hörselnedsättning.

Statsbidrag

Utbildningsanordnare och läromedelsproducenter samt i vissa fall enskilda personer kan ansöka om statsbidrag från oss. För verksamhet inom grundskola, särskola eller gymnasieskola finns möjlighet att söka bidrag för särskilda insatser i skolan (SIS). Andra bidrag riktar sig till ungdomar och vuxna, genom utbildningsanordnare inom eftergymnasial utbildning eller direkt till studerande.

Länk till hemsidan:

<http://www.spsm.se/>

Länklista

Hälso- och sjukvårdslagen

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Halso--och-sjukvardslag1982_sfs-1982-763/

Lagen om stöd och service (LSS)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993387-om-stod-och-service-till-vissa_sfs-1993-387

<https://www.1177.se/Orebrolan/Regler-och-rattigheter/Lagen-om-stod-och-service-till-vissa-funktionshindrade---LSS/>

Skollagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolverket

<https://www.skolverket.se/for-dig-som-ar.../elev-eller-foralder/elevs-rattigheter/elev-med-funktionsnedsattning>

Barnhälsovårdens handbok

<https://www.rikshandboken-bhv.se/>

Skolhjälpmedel

<https://www.1177.se/Orebrolan/Tema/Hjalpmedel/Artiklar/Skolhjalpmedel/>

Hjälpmedelsguide och Behovstrappor

<http://www.hinfo.se/nyhjmguide/Index.aspx?Customer=HMCORE&StepID=35>

Nordisk definition om dövblindhet

<http://www.fsdb.org/>

Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Hörselnedsättning

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning hörselnedsättning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Hörsel- och döv verksamheten (HDV) Audiologiska kliniken (AUD)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Utredning förskolebarn	Särskilt stöd i förskolan ska föregås av noggranna pedagogisk överväganden. Skollagen 8 kap 9 §, se länklista		Alla nyfödda barn i Region Örebro län genomgår hörselscreening (OAE). BHV identifierar, dels vid 2½ års- och 4-årskontrollerna, dels efter kontakt med vårdnadshavare, barn med behov av utredning av hörsel. Remitterar i enlighet med fastställda kriterier till Audiologiska kliniken. Barnhälsovårdens handbok, se länklista Barn/ungdomar med risk för/eller misstänkt hörselnedsättning utreds och diagnostiseras av Audiologiska kliniken. HDV/BUH kan på (remiss från AUD) vårdnadshavares uppdrag utreda barnets/ungdomens utveckling vad gäller kommunikation, språk och kognition.	Resurscenter döv/hörsel (kombinerat med utvecklingsstörning) och Resurscenter dövblind erbjuder specialpedagogisk-rådgivning, utredning och kompetensutveckling.
Utredning barn och elever i skolan	Om det framkommer uppgifter som innebär att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Skollagen 3 kap 8 §, se länklista.		Barn/ungdomar med risk för/eller misstänkt hörselnedsättning utreds och diagnostiseras av Audiologiska kliniken. HDV/BUH kan på vårdnadshavares uppdrag utreda barnets/ungdomens utveckling vad gäller kommunikation, språk och kognition.	Resurscenter döv/hörsel (kombinerat med utvecklingsstörning) och Resurscenter dövblind erbjuder specialpedagogisk, rådgivning utredning och kompetensutveckling

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning hörselnedsättning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Hörsel- och döv verksamheten (HDV) Audiologiska kliniken (AUD)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Vägledning/ Informationsöverföring och planering inför mottagande/start i förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola.	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3kap 12j.se länklista		HDV/BUH kan enligt överenskommelse med vårdnadshavare ansvara för information om barnets/ungdomens hörselnedsättning, behov och pedagogiska konsekvenser, samt medverka vid samordnade konferenser. Vid behov kan personal från Audiologiska kliniken delta.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.
Teckenspråk			HDV/BUH ger introduktionsutbildning samt grundutbildning i teckenspråk till föräldrar och nätverk.	Birgittaskolan erbjuder teckenspråksutbildning till hörande syskon samt barn till döva vårdnadshavare. Vårdnadshavare erbjuds föräldrautbildning och teckenspråksutbildning (TUFF). Elever som är inskrivna på Birgittaskolan får undervisning på teckenspråk och talad svenska.
Särskilt stöd	Förskolechef ansvarar för att barnet ges det stöd som deras speciella behov kräver i förskolan. Skollagen 8 kap 9 §. Se länklista Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås eller för att komma tillrätta med andra svårigheter i sin skolsituation.		HDV/BUH kan vid behov och på vårdnadshavares uppdrag delta vid åtgärdsplanering i förskola/skola.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.

	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Landsting	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning hörselnedsättning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Hörsel- och döv verksamheten (HDV) Audiologiska kliniken (AUD)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Skollagen 3 kap. 8§ och 9§, se länklista.			
Psykosocialt stöd och rådgivning till barn/elev/vårdnadshavare/föräldrar	I skolan finns elevhälsa med specialpedagog, kurator, psykolog, Skolsköterska och läkare som bl.a. arbetar med stöd och rådgivning. Skollagen 2 kap. 25 §, se länklista .		HDV/BUH erbjuder rådgivning och psykosocialt stöd till barnet/ ungdomen och familjen utifrån funktionsnedsättning och behov.	Vid skolplacering på Birgittaskolan Örebro finns ett elevhälsoteam.
Anpassade lokaler/miljöer i förskola och skola	Rektor ansvar för att de lokaler och den utrustning finns som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skollagen 2 kap 35 §, se länklista.		Audiologiska kliniken kan vid behov göra akustikmätning och föreslå förbättringsåtgärder samt förskriva och installera personliga hörhjälpmedel. HDV/BUH ger råd och stöd angående förbättringar i ljudmiljön utifrån åtgärdsförslag från Audiologiska kliniken.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.
Grundutrustning i förskola/skola	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för grundutrustning i skolan Skollagen 2 kap 35§. Se länklista.		Audiologiska kliniken kan vid behov och utifrån enskilt barns/ungdoms behov ge råd och stöd vid val av grundutrustning som t ex hørslinga, trådlösa mikrofoner och medhörningssystem. HDV/BUH kan vid behov ge råd och stöd i användandet av grundutrustning.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal. Vid skolplacering på Birgittaskolan Örebro tillhandahålls grundutrustning att disponera under skoltiden.
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan Skollagen 2 kap 35§, se länklista.		Audiologiska kliniken kan vid behov ge råd och stöd vid val av pedagogiska som t ex hörslinga, trådlösa mikrofoner och medhörningssystem. HDV/BUH kan vid behov ge råd och stöd i användandet av pedagogiska hjälpmedel.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen. Främjar och informerar om

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning hörselnedsättning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Hörsel- och döv verksamheten (HDV) Audiologiska kliniken (AUD)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
				anpassade läromedel samt producerar, ger produktionsstöd och säljer anpassade läromedel och material.
Personliga hjälpmedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda sitt personliga hjälpmedel ansvarar förskolan/skolan för. Se samverkansöverenskommelse mellan Region Örebro län och Region Örebro läns kommuner, se länklista.		Region Örebro län är i enlighet med samverkansöverenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för personliga hjälpmedel, se länklista. Audiologiska kliniken förskriver och installerar hörhjälpmedel, samt vid installationstillfälle ger information om hjälpmedlet till elev och personal. Det är önskvärt att skolan har tillgång till resurs som ansvarar för den pedagogiska biten i användning av installerade hörhjälpmedel. HDV/BUH kan vid behov förskriva och ge handledning kring personliga hjälpmedel för kommunikation och kognition. SPRIDA(CFH) kan mot ersättning erbjuda utbildning och kompetensutveckling för skolpersonal.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen
Information och utbildning kring personliga hjälpmedel			Audiologiska kliniken ger information om hjälpmedlet till personal och elever vid installationstillfälle. Det är önskvärt att skolan har tillgång till resurs som ansvarar för den pedagogiska biten i användning av installerade hörhjälpmedel.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen

			HDV/BUH kan i samråd med hörselpedagog ge stöd i användandet av det personliga hjälpmedlet.	
--	--	--	---	--

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning hörselnedsättning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Hörsel- och döv verksamheten (HDV) Audiologiska kliniken (AUD)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Skolskjuts	Elever i förskoleklass och grundskolan med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skollagen 9 kap15§ & 10 kap.32 §, se länklista. För gymnasieskolan se kommunens riktlinjer för busskort alternativt färdtjänst.			Vid skolplacering Birgittaskolan, Örebro, administreras upphandling och samordning av skolskjuts.

Uppföljning och åtgärdsplanering inför förändrad lärosituation/stadiebyte	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3 kap12 j§. se länklista .		Audiologiska kliniken kan vid behov och om besked ges i god tid bistå skolan med kostnadsfritt byte/flytt av elevens personliga hörhjälpmedel i samband med förändrad lärosituation (stadiebyte eller byte av skolan). Information om förändrad situation lämnas i god tid direkt till Audiologiska kliniken eller genom Barnhälsovårdsenheten eller Elevhälsans medicinska insats eller genom hörselpedagoger på Central skolstöd eller HDV/BUH: I god tid menas minst två veckor innan planerad flytt. Vid ej berättigat byte/flytt kan bli aktuellt med ersättning för arbetsinsats. HDV/BUH kan på vårdnadshavare uppdrag ge stöd vid stadiebyte och förändrad lärosituation. Vid behov kan personal från Audiologiska kliniken delta. SPRIDA(CFH) kan mot ersättning erbjuda utbildning och kompetensutveckling för skolpersonal.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
---	---	--	---	---

Hjälpreda för barn och elever med funktionsnedsättning Rörelsehinder

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning rörelsehinder	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Utredning förskolebarn	Särskilt stöd i förskolan ska föregås av noggranna pedagogisk överväganden. Skollagen 3 kap 9§. se länklista		BUH kan på vårdnadshavares uppdrag göra bedömningar av barnets motorik och kognition.	
Utredning barn och elever i skolan	Om det framkommer uppgifter Som innebär att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd utreds.		BUH kan på vårdnadshavares uppdrag göra bedömningar av barnets/ungdomens motorik och kognition.	

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning rörelsehinder	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Skollagen kap3 8 och 9§. Se länklista.			
Vägledning/ informationsöverföring och planering inför mottagande/start i förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasie-skola	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9 § och 3 kap12 j§. se länklista		BUH kan, enligt överenskommelse med vårdnadshavare, ansvara för information om barnet/ ungdomens funktionsnedsättning och behov samt medverka vid samordnad planering.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolas ledning och berörd personal.
Särskilt stöd	Förskolechef ansvarar för att barnet ges det stöd som deras speciella behov kräver. Skollagen 8 kap. 9§, se länklista. Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås eller för att Komma tillrätta med andra svårigheter i sin skolsituation. Skollagen 3 kap.8 och 9 §. Se länklista.		BUH deltar på vårdnadshavares begäran i åtgärdsplanering.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolas ledning och berörd personal.
Psykosocialt stöd och rådgivning till barn/elev/vårdnadshavare	I skolan finns elevhälsa med specialpedagog, kurator, psykolog, Skolsköterska och läkare som bl.a. arbetar med stöd och rådgivning. Skollagen 2 kap. 25§, se länklista .		BUH erbjuder rådgivning och stöd utifrån funktionsnedsättningen till barnet/ungdomen och familjen.	
Anpassade lokaler/miljöer i förskola och skola	Rektor ansvar för att de lokaler och den utrustning finns som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.		BUH kan ge råd och stöd hur miljön kan utformas/ anpassas för att göra den tillgänglig för	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning rörelsehinder	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Skollagen 2 kap. 35 §, se länklista.		barnet/ungdomen med rörelsehinder.	förskolans/skolans ledning och berörd personal.
Grundutrustning i förskola/skola	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för grundutrustning i skolan skollagen 2 kap 35§.se länklista.		BUH kan ge råd och stöd kring val av lämplig grundutrustning.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolan/skolans ledning och till berörd personal.
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan skollagen 2 kap 35 §. Se länklista.		BUH kan ge råd och stöd i användandet av pedagogiska hjälpmedel. SPRIDA (CFH) kan mot ersättning erbjuda utbildning/ kompetensutveckling.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen. Främjar och informerar om läromedel samt producerar, ger produktionsstöd och säljer anpassade läromedel och material.
Personliga hjälpmedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda sitt personliga hjälpmedel ansvarar förskolan/skolan för. Se samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner. Se länklista.		Hälso- och sjukvården är i enlighet med samverkansöverenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för personliga hjälpmedel, se länklista. BUH förskriver personliga hjälpmedel enligt gällande regelverk för rörelsehinder. I förekommande fall förskrivs även hjälpmedel för kognitiva svårigheter och inkontinens, se länklista. Vid behov genomförs översyn och justering av personliga hjälpmedel.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning rörelsehinder	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			Vid behov genomförs översyn och justering av personliga hjälpmedel.	
Information och utbildning kring personliga hjälpmedel			Förskrivaren informerar och instruerar om hjälpmedlets syfte och funktion till barnet/ungdomen och vårdnadshavare samt från skolan anvisad personal, se länklista.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.
Skolskjuts	Elever i förskoleklass och grundskolan med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skollagen 9 kap 15§, 10 kap.32§. Se länklista. För gymnasieskolan se kommunens riktlinjer för busskort alternativt färdtjänst.			
Uppföljning och åtgärdsplanering inför förändrad lärosituation/stadiebyte	Rektor/förskolechef ansvarar för planering Skollagen 2kap 9§ och 3 kap 12j§.se länklista		BUH kan på vårdnadshavares uppdrag ge råd och stöd inför förändrad lärosituation/stadiebyte.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.

Hjälprea för barn och elever med Tal, språk och kommunikationsnedsättning

Behov	Ansvarsfördelning			
Landsting	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Örebro läns landsting Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Förskola/skola		Region Örebro Örebro län Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Utredning förskolebarn	Särskilt stöd i förskolan ska föregås av noggranna pedagogisk överväganden. Skollagen 8 kap 9 §. Se länklista		BHV identifierar, dels vid 2½ års- och 4-års kontrollerna, dels efter kontakt med vårdnadshavare, barn med behov av utredning av logoped. Remitterar i enlighet med fastställda kriterier. BHV:s Handbok, se länklista. Logopedmottagning ansvarar för utredning/bedömning av tal, språk och kommunikation. BUH kan på vårdnadshavares uppdrag göra bedömningar av barnets tal, språk och kommunikation samt genomföra utredning inför val av AKK (Alternativ och Kompletterande Kommunikation).	Resurscenter tal och språk erbjuder specialpedagogisk rådgivning, utredning och kompetensutveckling.
Utredning barn och elever i skolan	Om det framkommer uppgifter som innebär att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd utreds Skollagen 3 kap 8§ Se länklista.		Vid frågeställning tal- och/eller språkstörning eller dyslexi kan logopedmottagning göra utredning enligt fastställda riktlinjer. För remisskriterier se logopedmottagningens hemsida. BUH kan på vårdnadshavares uppdrag göra bedömningar av barnets/ungdomens tal, språk och kommunikation och utredning inför val av AKK.	Resurscenter tal och språk erbjuder specialpedagogisk rådgivning, utredning och kompetensutveckling.
Vägledning/ informationsöverföring och planering inför mottagande/start i	Rektor/förskolechef ansvarar Skollagen 2 kap 9 § och 3 kap12 j §. Se länklista		Logopedmottagning och/eller BUH kan efter överenskommelse med vårdnadshavare ge	Erbjuder kompletterande specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av

Behov	Ansvarsfördelning			
Landsting	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Örebro läns landsting Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Förskola/skola		Region Örebro Örebro län Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola			information om barnets/ungdomens funktionsnedsättning, behov och pedagogiska konsekvenser samt medverka vid samordnad planering. Inför start i förskoleklass överförs information, efter överenskommelse med vårdnadshavare, från logoped vid logopedmottagning till elevhälsan.	funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Tal-, språk och kommunikationsstöd	Rektor/förskolechef ansvarar för att personalen har kompetens och får adekvat utbildning. Skollagen 2 kap 9 §. Se länklista	Några kommuner i länet har anställda logopedier.	Logopedmottagning ger vid behov och i samverkan med vårdnadshavare råd och behandling till förskolebarn. Vid behov av TAKK (Tecken som alternativ och/eller kompletterande kommunikation) eller annat kommunikationsstöd ansvarar logopedmottagning för introduktion till barn och vårdnadshavare. Vid uttalat behov av TAKK kan vårdnadshavare erbjudas utbildning via BUH. BUH ger efter behov behandling, råd och stöd kring barnets kommunikationsutveckling. Vid behov av AKK ansvarar BUH för utformning, utbildning till vårdnadshavare/personal samt stöd kring användandet.	Erbjuder kompletterande specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.

Behov	Ansvarsfördelning			
Landsting	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Örebro läns landsting Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Förskola/skola		Region Örebro Örebro län Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			BUH kan även erbjuda utbildning i TAKK.) till vårdnadshavare och nätverk. Personal kan delta i utbildning mot ersättning.	
Särskilt stöd	Förskolechef ansvarar för att barnet ges det stöd som deras speciella behov kräver i förskolan. Skollagen 8 kap 9 §.se länklista Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås eller för att komma tillrätta med andra svårigheter i sin skolsituation. Skollagen 3 kap. 8 och 9§. Se länklista.		BUH deltar på vårdnadshavares begäran i åtgärdsplanering.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Psykosocialt stöd och rådgivning till barn/elev/ vårdnadshavare	I skolan finns elevhälsa med specialpedagog, kurator, psykolog, skolsköterska och läkare som bl.a. arbetar med stöd och rådgivning. Skollagen 2 kap. 25 §, Se länklista .		BUH erbjuder rådgivning och stöd utifrån funktionsnedsättningen till barnet/ungdomen och familjen.	I samband med utredning erbjuder resurscenter Tal och språk stöd till barn/unga/vårdnadshavare.
Anpassade lokaler/miljöer	Rektor ansvarar för att de lokaler och den utrustning finns som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skollagen 2 kap. 35 §, se länklista.		BUH kan ge råd och stöd hur miljön kan utformas/ anpassas för att underlätta kommunikation.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Grundutrustning i förskola/skola	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans		BUH kan ge råd och stöd kring val av lämplig grundutrustning.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd till skolans ledning och till berörd

Behov	Ansvarsfördelning			
Landsting	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Örebro läns landsting Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Förskola/skola		Region Örebro Örebro län Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för grundutrustning i skolan. Skollagen 2 kap. 35 §. Se länklista.			personal om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen.
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	Rector/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan Skollagen 2 kap 35§. Se länklista.		BUH kan ge råd och stöd i användandet av pedagogiska hjälpmedel. SPRIDA (CFH) kan mot ersättning erbjuda utbildning/ kompetensutveckling.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen. Främjar och informerar om anpassade läromedel samt producerar, ger produktionsstöd och säljer anpassade läromedel och material.
Personliga hjälpmedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda sitt personliga hjälpmedel och bli en naturlig del i personens vardag ansvarar förskolan/skolan för. Om hjälpmedelsbehovet förändras tas kontakt med den förskrivare som förskrev hjälpmedlet. Se samverkansöverenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner, se länklista.		Region Örebro läns logopedmottagningar ansvarar för förskrivning av hjälpmedel som används för personligt bruk. BUH kan i enlighet med gällande regelverk förskriva, tillhandahålla och ge handledning kring personliga hjälpmedel för kommunikation, se länklista. Vid behov genomförs även översyn och justering av personliga hjälpmedel (BUH).	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.
Information och utbildning kring personliga hjälpmedel			Förskrivaren informerar och handleder om hjälpmedlets syfte	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i

Behov	Ansvarsfördelning			
Landsting	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Örebro läns landsting Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Förskola/skola		Region Örebro Örebro län Barnhälsovården(BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) Logopedmottagningar	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			och funktion till barn/unga och vårdnadshavare.	användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.
Skolskjuts	Elever i förskoleklass och grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skollagen 9 kap 15§ och 10 kap 32§, se länklista. För gymnasieskolan se kommunens riktlinjer för busskort.			
Uppföljning och åtgärdsplanering inför förändrad lärosituation/ stadiebyte	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ & 3 kap 12g §		BUH kan på vårdnadshavares uppdrag ge stöd vid stadiebyte och förändrad lärosituation.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.

Hjälprea för barn och elever med Intellectuell funktionsnedsättning

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning utvecklingsstörning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Utredning förskolebarn	Särskilt stöd i förskolan ska föregås av noggranna pedagogisk överväganden. Skollagen 8 kap 9 §, se länklista		BHV på uppdrag av vårdnadshavare initiera utredning.	
Utredning barn och elever i skolan	Om det framkommer uppgifter om att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd utreds Skollagen 3 kap. 8 §, se länklista. Mottagande i grundsärskola prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i grundsärskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. En elev som gått ut grundsärskolan har alltid rätt att tas emot i gymnasiesärskolan. I annat fall ska frågan prövas av elevens hemkommun om eleven tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan. Ett sådant beslut ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning.		BUH kan på vårdnadshavares uppdrag göra uppföljande/kompletterande bedömningar.	

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning utvecklingsstörning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Skollagen 7 kap. 5 §, se länklista.			
Vägledning/ informationsöverföring och planering inför mottagande/start i förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9 § och 3 kap 12 j §		BUH kan, enligt överenskommelse med vårdnadshavare, ge information om funktionsnedsättningen och de pedagogiska konsekvenser den kan medföra, samt medverka vid samordnad planering.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Särskilt stöd	Förskolechef ansvarar för att barnet ges det stöd som deras speciella behov kräver i förskolan. Skollagen 8 kap 9 § Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås eller för att komma tillrätta med andra svårigheter i sin skolsituation. Skollagen 3 kap. 8§ och 9 §, se länklista		BUH kan delta, på vårdnadshavares uppdrag, vid åtgärdsplanering i skolan för det enskilda barnet/ungdomen.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Psykosocialt stöd och rådgivning till barn/elev/vårdnadshavare/föräldrar	I skolan finns elevhälsa med specialpedagog, kurator, psykolog, Skolsköterska och läkare som bl.a. arbetar med stöd och rådgivning. Skollagen 2 kap. 25 §, se länklista .		BUH erbjuder rådgivning och stöd till barnet/ungdomen och familjen utifrån funktionsnedsättningen.	

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning utvecklingsstörning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Anpassade lokaler/miljöer	För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skollagen 2 kap. 35 §, se länklista.		BUH kan ge kompletterande råd om hur miljön kan utformas/ anpassas för att göra den tillgänglig för barn/ungdomar med utvecklingsstörning.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Grundutrustning i förskola och skola	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för grundutrustning i skolan Skollagen 2 kap 35§, se länklista.		BUH kan ge kompletterande råd kring val av lämplig grundutrustning.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan Skollagen 2 kap 35§. Se länklista.		BUH kan ge råd och stöd i användandet av pedagogiska hjälpmedel.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal. Främjar och informerar om anpassade läromedel samt producerar, ger produktionsstöd och säljer anpassade läromedel och material.
Personliga hjälpmedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda sitt personliga hjälpmedel ansvarar förskolan/skolan för. Se samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och		Region Örebro län är i enlighet med samverkansöverenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för personliga hjälpmedel, se länklista.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning utvecklingsstörning	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Örebro läns kommuner, se länklista.			
Information och utbildning kring personliga hjälpmedel			Förskrivaren informerar och handleder om hjälpmedlets syfte och funktion till barn/unga och vårdnadshavare samt från skolan anvisad personal i skolan, se länklista.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen
Skolskjuts	Elever i grundsärskolan och gymnasiesärskolan med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skollagen 18 kap.30§. Se länklista.			
Uppföljning och åtgärdsplanering inför förändrad lärosituation/stadiebyte	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3 kap 12j§		BUH deltar på vårdnadshavares begäran i planering inför förändrad lärosituation/stadiebyte.	Erbjuder-specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.

Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Synnedsättning inklusive blindhet

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med synnedsättning inklusive blindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården(BHV) Syncentralens (SC) barn- och ungdomsteam (BUT) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Utredning förskolebarn	Särskilt stöd i förskolan ska föregås av noggranna pedagogiska överväganden. Skollagen 8 kap 9§, se länklista		BHV identifierar, dels vid 4-årsbesöket, dels efter kontakt med vårdnadshavare, barn med behov av utredning av syn. Remitterar i enlighet med fastställda kriterier till Ögonklinik. Barnhälsovårdens handbok, kapitel 8, se länklista. Ögonläkare remitterar efter medicinsk utredning och misstanke om/fastställd synnedsättning (visus < 0,3 med optimal korrektion på bästa ögat och/eller närvisus 8 p eller sämre med add 4. Stora synfältsdefekter vägs in i bedömningen) barnet till Synarbetslaget, SC/BUH. Se Länklista. Tid för ett första möte med föräldrarna avtalas. Synarbetslaget kan med godkännande av vårdnadshavare göra uppföljande/kompletterande bedömningar.	Resurscenter syn erbjuder specialpedagogisk rådgivning utredning och kompetensutveckling.
Utredning barn och elever i skolan	Om det framkommer uppgifter som innebär att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd utreds		Ögonläkare remitterar efter medicinsk utredning och misstanke om/fastställd synnedsättning(visus < 0,3 med optimal korrektion på bästa ögat och/eller närvisus 8 p eller sämre med add 4. Stora synfältsdefekter vägs in i bedömningen)barnet till	Resurscenter syn erbjuder specialpedagogisk rådgivning utredning och kompetensutveckling.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med synnedsättning inklusive blindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården(BHV) Syncentralens (SC) barn- och ungdomsteam (BUT) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Skollagen 3 kap. 8§ och 9§, se länklista Skolhälsan remitterar vid behov till ögonläkare.		Synarbetslaget på SC/BUH. Se Länklista. Tid för ett första möte med föräldrarna avtalas. Utifrån barnets/elevens mognad och utveckling inbjuds även barnet/eleven. Synarbetslaget kan med godkännande av vårdnadshavare göra uppföljande/kompletterande bedömningar.	
Vägledning/ informationsöverföring och planering inför mottagande/start i förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasie-skola	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3 kap och 12 j§		Synarbetslaget erbjuder vid behov och enligt överenskommelse med vårdnadshavare, information till förskolechef/rektor barn- och elevhälsoteam samt närmast berörd personal i förskola/skola om synnedsättningen och de pedagogiska konsekvenser den kan medföra. Medverkar i samordnad planering vid behov.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.
Punktskrift	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkas överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan, se länklista		Synarbetslaget erbjuder grundläggande information om punktskrift till föräldrar och barnet/eleven.	Resurscenter syn erbjuder personal i förskola eller skola samt vårdnadshavare kurser med fokus på punktskrift. Resurscenter syn kan även vara en rådgivande resurs till förskola eller skola. Myndigheten har även läromedel samt Allmänna råd till er som har elever med punktskrift som läsmedium.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med synnedsättning inklusive blindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården(BHV) Syncentralens (SC) barn- och ungdomsteam (BUT) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Särskilt stöd	Förskolechef ansvarar för att barnet ges det stöd som deras speciella behov kräver i förskolan. 8 kap. 9 § skollagen Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås eller för att komma tillrätta med andra svårigheter i sin skolsituation. Skollagen 3 kap. 8§ och 9§. Se länklista. Barn som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan gå i grundskolan eller grundsärskolan ska tas emot i specialskolan om de är synskadade med ytterligare funktionsnedsättning 7 kap 6§ skollagen. se länklista		Synarbetslaget kan vid behov, med vårdnadshavares godkännande och önskemål, samverka i åtgärdsplanering i skolan, delta i åtgärdsplanering samt vid behov träna särskilda strategier.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Psykosocialt stöd och rådgivning till barn/elev/vårdnadshavare	I skolan finns elevhälsa med specialpedagog, kurator, psykolog, skolsköterska och läkare som bl.a. arbetar med stöd och rådgivning. Skollagen 2 kap. 25§, se länklista		Synarbetslaget erbjuder psykosocialt stöd till barn/elev/föräldrar/vårdnadshavare utifrån synnedsättningen.	I samband med att Resurscenter syn, Stockholm och Örebro, erbjuder fördjupad specialpedagogisk utredning, erbjuds detta stöd. Vid skolplacering på Ekeskolan Örebro finns även ett elevhälsoteam.
Anpassade lokaler/miljöer i förskola och skola	För utbildningen ska lokaler och den utrustning finnas som behövs		Synarbetslaget kan ge råd och stöd hur miljön kan anpassas för att	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med synnedsättning inklusive blindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården(BHV) Syncentralens (SC) barn- och ungdomsteam (BUT) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Detta får också antas gälla utemiljön. Skollagen 2 kap. 35§, se länklista		göra den tillgänglig för barnet/eleven med synnedsättning.	funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.
Grundutrustning i förskola/skola	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för grundutrustning i skolan Skollagen 2 kap 35§. Se länklista.		Synarbetslaget kan ge råd och stöd kring lämplig grundutrustning.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan 2 kap 35§, se länklista		Synarbetslaget kan ge råd och stöd i användandet av pedagogiska hjälpmedel. SPRIDA(CFH) kan mot ersättning erbjuda skolpersonal utbildning/kompetensutveckling.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal. Främjar och informerar om anpassade läromedel samt producerar, ger produktionsstöd och säljer anpassade läromedel och material.
Personliga hjälpmedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda sitt personliga hjälpmedel ansvarar förskolan/skolan för. Se samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och		Region Örebro län är i enlighet med samverkansöverenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för personliga hjälpmedel, se länklista. Syncentralen förskriver personliga hjälpmedel enligt gällande	Erbjuder kompletterande specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med synnedsättning inklusive blindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården(BHV) Syncentralens (SC) barn- och ungdomsteam (BUT) Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH)	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	Örebro läns kommuner, se länklista.		regelverk för personer med synnedsättning. Vid behov genomförs översyn och justering av personliga hjälpmedel.	
Information och utbildning kring personliga hjälpmedel			Förskrivaren informerar och handleder om hjälpmedlets syfte och funktion till barnet/eleven och vårdnadshavare samt från skolan anvisad personal,	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.
Skolskjuts	Elever i förskoleklass och grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skollagen 9 kap§ 15 & 10 kap 32§. Se länklista. För gymnasieskolan se kommunens riktlinjer för busskort.			Vid skolplacering vid specialskolor, administreras upphandling och samordning av skolskjuts.
Uppföljning och åtgärdsplanering inför förändrad lärosituation/stadiebyte	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3 kap 12j§. se länklista		Synarbetslaget samverkar på önskan av vårdnadshavares i planering inför förändrad lärosituation/stadiebyte.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.

Hjälprea för barn och elever med funktionsnedsättning Kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Utredning förskolebarn	Särskilt stöd i förskolan ska föregås av noggranna pedagogisk överväganden. Skollagen 8 kap 9§, se länklista .		Alla nyfödda barn i Örebro län genomgår hörselscreening (OAE). BHV identifierar, dels vid besök, dels efter kontakt med vårdnadshavare, barn med behov av utredning av syn/hörsel. Remitterar i enlighet med fastställda kriterier till Ögonklinik/Audiologiska kliniken. Barnhälsovårdens handbok, se länklista Ögonläkare remitterar efter medicinsk utredning och misstanke om/fastställd synnedsättning (visus < 0,3 med optimal korrektion på bästa ögat och/eller närvisus 8 p eller sämre med add 4. Stora synfältsdefekter vägs in i bedömningen) barnet till Synarbetslaget, SC/BUH. Tid för ett första möte med föräldrarna avtalas. Synarbetslaget kan med godkännande av vårdnadshavare göra uppföljande/kompletterande bedömningar.	Resurscenter dövblind erbjuder specialpedagogisk rådgivning, pedagogisk utredning och kompetensutveckling.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			Barn/ungdomar med risk för/eller misstänkt hörselnedsättning utreds och diagnostiseras av Audiologiska kliniken. HDV/BUH kan på vårdnadshavares uppdrag utreda barnets/ungdomens utveckling vad gäller kommunikation, språk och kognition.	
Utredning barn och elever i skolan	Om det framkommer uppgifter som innebär att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd utreds Skollagen 3 kap 8§ och 9§, se länklista.		Remiss till ögonläkare från SHV, Barn- och ungdomskliniken eller VC. Ögonläkare remitterar efter medicinsk utredning och misstanke om/fastställd synnedsättning (visus > 0,3 med optimal korrektion på bästa ögat och/eller närvisus 8 p eller sämre med add 4. Stora synfältsdefekter vägs in i bedömningen) barnet till Synarbetslaget, SC/BUH. Tid för ett första möte med föräldrarna avtalas. Synarbetslaget kan med godkännande av vårdnadshavare göra uppföljande/kompletterande bedömningar. Barn/ungdomar med risk för/eller misstänkt hörselnedsättning utreds	Resurscenter dövblind erbjuder specialpedagogiskt rådgivning, specialpedagogisk utredning och kompetensutveckling.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			och diagnostiseras av Audiologiska kliniken. HDV/BUH kan på vårdnadshavares uppdrag utreda barnets/ungdomens utveckling vad gäller kommunikation, språk och kognition.	
Vägledning/ informationsöverföring och planering inför mottagande/start i förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasie-skola	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3 kap12 j§. se länklista		Synarbetslaget erbjuder vid behov och enligt överenskommelse med vårdnadshavare, information till förskolechef/rektor barn- och elevhälsoteam samt närmast berörd personal i förskola/skola om synnedsättningen och de pedagogiska konsekvenser den kan medföra. Medverkar i samordnad planering vid behov. HDV/BUH kan enligt överenskommelse med vårdnadshavare ansvara för information om barnets/ungdomens hörselnedsättning, behov och pedagogiska konsekvenser, samt medverka vid samordnade konferenser. Vid behov kan	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			personal från Audiologiska kliniken delta.	
Teckenspråk, taktilt teckenspråk, punktskrift	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkas överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel i skolan, se länklista		HDV/BUH ger introduktionsutbildning samt grundutbildning i teckenspråk till föräldrar och nätverk. Synarbetslaget erbjuder grundläggande information om punktskrift till föräldrar och barnet/eleven.	Resurscenter dövblind erbjuder utbildning till personal i taktilt teckenspråk utifrån enskilda elevers specifika behov av kommunikation och samspel. Specialskolan erbjuder teckenspråksutbildning till hörande syskon samt barn till döva vårdnadshavare. Vårdnadshavare erbjuds föräldrautbildning och teckenspråksutbildning och taktilt teckenspråk (TUFF). Elever som är inskrivna på specialskola i Örebro, Birgittaskolan, får undervisning på teckenspråk och talad svenska. Elever inskrivna på specialskolan Åsbackaskolan i Gnesta erbjuds även taktilt stöd i sin språkutveckling.
Särskilt stöd	Förskolechef ansvarar för att barnet ges det stöd som deras		Synarbetslaget kan vid behov, med vårdnadshavares godkännande eller begäran, delta vid	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	speciella behov kräver i förskolan. 8 kap. 9§ skollagen Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås eller för att komma tillrätta med andra svårigheter i sin skolsituation. Skollagen 3 kap. 8 och 9§, se länklista. Barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller grundsärskolan ska tas emot i specialskolan om de är dövblinda 7 kap 6§ skollagen.		åtgärdsplanering samt vid behov träna särskilda strategier. HDV/BUH kan vid behov och på vårdnadshavares uppdrag delta vid åtgärdsplanering i förskola/skola.	förskolans/skolans ledning och till berörd personal. Specialpedagogiska skolmyndigheten erbjuder föräldrautbildning 1 gång/år.
Psykosocialt stöd och rådgivning till barn/elev/vårdnadshavare	I skolan finns elevhälsa med specialpedagog, kurator, psykolog, skolsköterska och läkare som bl.a. arbetar med stöd och rådgivning. Skollagen 2 kap. 25§, se länklista		HDV/BUH erbjuder rådgivning och psykosocialt stöd till barnet/ungdomen och familjen utifrån funktionsnedsättning och behov. Synarbetslaget erbjuder psykosocialt stöd till barn/elev/vårdnadshavare utifrån synnedsättningen.	Vid skolplacering vid specialskola finns elevhälsoteam. Resurscenter dövblind Gnesta erbjuder psykosocialt stöd till barn/elever och vårdnadshavare.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
Anpassade lokaler/miljöer i förskola och skola	För utbildningen ska lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skollagen 2 kap. 35§, se länklista Detta får också antas gälla utemiljön.		Audiologiska kliniken kan vid behov göra akustikmätning och installera personliga hörhjälpmedel. HDV/BUH ger råd och stöd angående förbättringar i ljudmiljön utifrån åtgärdsförslag från Audiologiska kliniken. Synarbetslaget kan ge råd och stöd hur miljön kan anpassas för att göra den tillgänglig för barnet/eleven utifrån synnedsättningen.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal.
Grundutrustning i förskola/skola	Rektor/förskolechef är i enlighet med samverkans överenskommelse mellan region Örebro län och Örebro läns kommuner ansvarig för grundutrustning i skolan, se länklista.		Audiologiska kliniken kan vid behov göra akustikmätning och installera personliga hörhjälpmedel. HDV/BUH ger råd och stöd angående förbättringar i ljudmiljön utifrån åtgärdsförslag från Audiologiska kliniken. Synarbetslaget kan ge råd och stöd kring lämplig grundutrustning utifrån synnedsättningen.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till förskolans/skolans ledning och till berörd personal. Vid skolplacering på specialskola tillhandahålls grundutrustning att disponera under skoltiden.
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda		Audiologiska kliniken kan vid behov ge råd och stöd vid val av pedagogiska hjälpmedel ex. hörslinga, mikrofon och högtalare.	Erbjuder kompletterande specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	sitt personliga hjälpmedel ansvarar förskolan/skolan för. Se samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner, se länklista.		HDV/BUH kan vid behov ge råd och stöd i användandet av pedagogiska hjälpmedel. Synarbetslaget kan ge råd och stöd kring lämpliga pedagogiska hjälpmedel och läromedel för att göra dem tillgängliga för barnet/eleven med kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet. SPRIDA(CFH) kan mot ersättning erbjuda skolpersonal utbildning/kompetensutveckling.	användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen. Främjar och informerar om anpassade läromedel utifrån syn - respektive hörselnedsättning, ger produktionsstöd.
Personliga hjälpmedel	De grundläggande förutsättningarna för att barnet/eleven ska kunna använda sitt personliga hjälpmedel ansvarar förskolan/skolan för. Se samverkans överenskommelse mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner, se länklista.		Region Örebro län är i enlighet med samverkansöverenskommelse mellan Örebro läns landsting och Örebro läns kommuner ansvarig för personliga hjälpmedel, se länklista. Audiologiska kliniken förskriver och installerar hörhjälpmedel, samt ger information om hjälpmedlet till elev och personal. HDV/BUH kan vid behov förskriva och ge handledning kring	Erbjuder kompletterande specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
			personliga hjälpmedel för kommunikation och kognition. Syncentralen förskriver personliga hjälpmedel enligt gällande regelverk för personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet. Vid behov genomförs översyn och justering av personliga hjälpmedel. SPRIDA(CFH) kan mot ersättning erbjuda utbildning och kompetensutveckling för skolpersonal.	
Information och utbildning kring personliga hjälpmedel			Förskrivare informerar och handleder om hjälpmedlets syfte och funktion till barnet/eleven och vårdnadshavare samt från förskolan/skolan anvisad personal, se länklista. Hjälpmedelsguide och Behovstrappor. HDV/BUH kan i samråd med hörselpedagog ge stöd i användandet av det personliga hjälpmedlet.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd och viss kompetensutveckling i användandet av hjälpmedlet i den pedagogiska situationen.
Skolskjuts	Elever i förskoleklass och grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den			Vid skolplacering vid specialskolor, administreras upphandling och samordning av skolskjuts.

Behov	Ansvarsfördelning			
	Kommuner inom Örebro län	Specifikt för respektive kommun	Region Örebro län	Stat
Barn/elever med funktionsnedsättning kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet	Förskola/skola	Förskola/skola	Region Örebro län Barnhälsovården (BHV) Synarbetslaget (Syncentralen), SC, och Barn- och ungdomshabiliteringen, BUH) Hörsel- och döv verksamheten(HDV) Audiologiska kliniken	Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)
	plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skollagen 9 kap 15§ och 10 kap 32§, se länklista. För gymnasieskolan se kommunens riktlinjer för busskort.			
Uppföljning och åtgärdsplanering inför förändrad lärosituation/stadiebyte	Rektor/förskolechef ansvarar för planering. Skollagen 2 kap 9§ och 3 kap12 j §. Se länklista		Audiologiska kliniken förskriver och installerar hörhjälpmedel, samt ger information om hjälpmedlet till elev och personal. HDV/BUH kan på vårdnadshavares uppdrag ge stöd vid förändrad lärosituation. Vid behov kan personal från Audiologiska kliniken delta. Synarbetslaget samverkar efter önskemål från vårdnadshavare i planering inför förändrad lärosituation/stadiebyte.	Erbjuder specialpedagogiskt stöd om pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen till skolans ledning och till berörd personal.